

نقش علما و دانشمندان در کاهش مهاجرتها از کشور

پوهاند دکتور عبد الباری حمیدی^۱

DOI: 10.64104/v10.Issue17.n26.2025

چکیده

این یک حقیقت تلخ و در عین حال انکارناپذیر است که تاریخچه دردناک مهاجرت افغانها به بیرون از کشور که تقریباً از نیم قرن به اینطرف، آغاز گردیده بود هنوز هم به همان قوت و شدت خود نه تنها باقی است بلکه بیشتر و بیشتر شده است.

عامل و انگیزه هجرت افغانها به بیرون از کشور مخصوصاً امریکا و اروپا متعدد بوده که مهمترین آن همانا جنگ و ناآرامی ها، اختلاف و تنش های داخلی، برخوردار شدن از یک زندگی نسبتاً آرام و آسوده بوده است. با توجه به اضرار و خطرات گوناگون و در عین حال گسترده بودن اضرار این هجرتها که حتی پوهنتونها و نهاد های تحصیلی کشور را نیز فرا گرفته است، پوهنتون محترم سلام با در نظر داشت اهمیت موضوع، در پی آن گردیده است تا کنفرانس ملی را به غرض برجسته نمودن اضرار و پیامدهای مهاجرتها و بررسی راه های جلوگیری از آن، تدویر نماید.

در این شکی نیست که مسؤولین و اولیای امور کشور، مخصوصاً علما، اندیشمندان و دانشمندان مسؤولیت ملی و دینی دارند تا با استفاده از شیوه های معقول و مؤثر که سبب تغییر اذهان هجرت کنندگان گردد، دست به کار شده جلو این گونه مهاجرتها را که در نهایت به زیان خود افغانها و کشور شان می انجامد، بگیرند. بنده در این مقاله کوتاه و فشرده سعی نمودم تا در ضمن متوجه نمودن علما و دانشمندان به مسؤولیت های دینی و ملی شان، نقش ایشان را در زمینه جلوگیری و یا کاهش مهاجرتها برجسته سازم.

واژگان کلیدی: مهاجرت، دانشمندان، نخبگان، افغانستان، مسؤولیت ملی، وظیفه دینی

1. استاد دپارتمنت تعلیمات اسلامی (شعبه حدیث) پوهنځی شرعیات پوهنتون کابل، 0799884715، hamidi1.dr@gmail.com